

ג. לשיר ולקונן.

כשהיו צריכים לומר דברים **לטובה**, לשיר על הצלתם בים סוף, נאמר, **"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה'.."** (שמות ט"ו א'), שהיה משה צריך לעורר את ישראל בשירתו.

וכשבאו לקונן **לרעה**, כשקבלו דברי המרגלים, נאמר **"ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא"** (שמות ל"ב ג'), שבכו מעצמם.

ד. השכמת הבוקר.

ואמר רבי חייא בר בא, שגם הנביא התלונן עליהם כך שנאמר, **"אמרתי אד תיראי אותי תקחי מוסר ולא יקרת מעונה כל אשר פקדתי עליה אכן השכימו השחיתו כל עלילותם"** (צפניה ג' ז'), כלומר **השחתה היו עושים בהשכמה**, כמו שנאמר, **"וישכימו ממחרת ויעלו עלת ויגשו שקמים וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק"** (שמות ל"ב ו'), **אבל לטובה לא נזדרזו כל כך**, שנאמר **"... והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר"** (שמות ל"ו ג'), ולא בהשכמה כל כך.

נתנו לעגל ונתנו למשכן

לדברי רבי בא בר אחא, אין אתה יכולים לעמוד על אופי של אומה זו [=ישראל], שכן כל מה שתובעים מהם, הם נותנים, נתבקשו לתת זהב לעגל, **"... פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם והביאו אליי"**, ונתנו, **"ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם וביאו..."**. נתבקשו לתת זהב למשכן, **"ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' לאמר. קחו מאתכם תרומה לה'..."**, ונתנו, **"ויביאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת ה' למלאכת אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש"**, הרי **שנותנים לכל מי שתובע, ואין ללמוד ממעשיהם, אם לזה נוטים או לזה**.

ולדברי רבי יוסה בר חנינא, אין הדבר כן, ויש לעמוד על אופיים, כי באמת אינם נותנים אלא למי שליבם נוטה לו, אלא שמתחילה חטאו, ונתנו לעגל, ולאחר מכן חזרו בתשובה, ונתנו למשכן, לכפר על מעשה העגל. כמו ששנינו **"ועשית כפרת זהב טהור"** (שמות כ"ה י"ז), יבוא זהב של כפורת, ויכפר על זהבו של עגל, וכן כל מה שנתנו לצורך המשכן.

[שמות כ"ה א-ז'] ונדבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת. ותכלת וארגמן ותולעת שני ויש ועזים. וערת אילים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים. שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים. אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן.